

ISSN:2181-0427 ISSN:2181-1458

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**НАМАНГАН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
ИЛМИЙ АХБОРОТНОМАСИ**

**НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК НАМАНГАНСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА**

2021 йил 11-сон

Бош муҳаррир: Наманган давлат университети ректори С.Т.Тургунов

Масъул муҳаррир: Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор М.Р.Қодирхонов

Масъул муҳаррир ўринбосари: Илмий тадқиқот ва илмий педагогик кадрлар тайёрлаш бўлими бошлиги Р.Жалалов

ТАҲРИРҲАЙЪАТИ

Физика-математика фанлари: акад. С.Зайнобиддинов, акад. А.Аъзамов, ф-м.ф.д., доц. М.Тўхтасинов, ф-м.ф.д., проф. Б.Саматов, ф-м.ф.д., доц. Р.Хакимов, ф-м.ф.д. М.Рахматуллаев.

Кимё фанлари: акад.С.Рашидова, акад. А.Тўраев, акад. С.Нигматов, к.ф.д., проф.Ш.Абдуллаев, к.ф.д., проф. Т.Азизов.

Биология фанлари: акад. К.Тожибаев, акад. Р.Собиров, б.ф.д. доц.А.Баташов, б.ф.н.

Техника фанлари: - т.ф.д., проф. А.Умаров, т.ф.д., проф. С.Юнусов.

Қишлоқ хўжалиги фанлари: – г.ф.д., доц. Б.Камалов, қ-х.ф.н., доц. А.Қазақов.

Тарих фанлари: – акад. А.Асқаров, с.ф.д., проф. Т.Файзуллаев, тар.ф.д, проф. А.Расулов, тар.ф.д., проф. У.Абдуллаев.

Иқтисодиёт фанлари: – и.ф.д., проф.Н.Махмудов, и.ф.д., проф.О.Одилов.

Фалсафа фанлари: –ф.ф.д., проф. М.Исмоилов, ф.ф.н., О.Маматов, PhD Р.Замилова.

Филология фанлари: – акад. Н.Каримов, фил.ф.д., проф.С.Аширбоев, фил.ф.д., проф. Н.Улуқов, фил.ф.д., проф. Ҳ.Усманова. фил.ф.д.,проф. Б.Тухлиев, фил.ф.н, доц.М. Сулаймонов.

География фанлари: - г.ф.д., доц. Б.Камалов, г.ф.д., проф.А.Нигматов.

Педагогика фанлари: - п.ф.д., проф. У.Иноятгов, п.ф.д., проф. Б.Ходжаев, п.ф.д., п.ф.д., проф. Н.Эркабоева, п.ф.д., проф.Ш.Хонкелдиев, PhD П.Лутфуллаев.

Тиббиёт фанлари: – б.ф.д. Ғ.Абдуллаев, тиб.ф.н., доц. С.Болтабоев.

Психология фанлари – п.ф.д.,проф З.Нишанова, п.ф.н., доц. М.Махсудова

Техник муҳаррир: ***Н.Юсупов***

Таҳририят манзили: Наманган шаҳри, Уйчи кўчаси, 316-уй.

Тел: (0369)227-01-44, 227-06-12 **Факс:** (0369)227-07-61 **e-mail:** ilmiy@inbox.uz

Ушбу журнал 2019 йилдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Олий аттестация комиссияси Раёсати қарори билан физика-математика, кимё, биология, фалсафа, филология ва педагогика фанлари бўйича Олий аттестация комиссиясининг диссертациялар асосий илмий натижаларини чоп этиши тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатида киритилган.

“НамДУ илмий ахборотномаси–Научный вестник НамГУ” журнали Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг 17.05.2016 йилдаги 08-0075 рақамли гувоҳномаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги (АОКА) томонидан 2020 йил 29 август куни 1106-сонли гувоҳнома га биноан чоп этилади. “НамДУ Илмий Ахборотномаси” электрон нашр сифатида ҳалқаро стандарт туркум рақами (ISSN-2181-1458)га эга НамДУ Илмий-техникавий Кенгашининг 10.11.2021 йилдаги кенгайтирилган йигилишида муҳокама қилиниб, илмий тўплам сифатида чоп этишига рухсат этилган (**Баённома № 11**). Мақолаларнинг илмий савияси ва келтирилган маълумотлар учун муаллифлар жавобгар ҳисобланади.

Уламо эскирган, китобий нутққа хос сўз сифатида «олим», «олимлар», «шариат қонунларини, диний билимларни мукаммал билган мулла», «мусулмон руҳонийларининг олий мансабли табақаси» [5, II ж., 271] таърифига қўшимча равишда янги луғатда тушунчанинг хосланиш – «ислом илоҳийетчилари ва ҳуқуқшунос [фақиҳ]лари», шунингдек, ижтимоий – «диний муассасаларга, суд [қозилик] маҳкамаларига, ўқув юртларига мутасадди бўлган барча ислом дини олимлари» [6, IV ж., 277] деб изоҳ берилади.

Даҳрий сўзи икки жиддли луғатда «дунё ҳодисаларини табиат қонунларидан билувчи, охиратга ишонмовчи киши», «материалист, худосиз, атеист» [2, I ж., 216] тарзида, янги луғатда «Аллоҳнинг борлигига ишонмовчи, худосиз, шаккок» [5, I ж., 582] тарзида изоҳланган. Лекин икки таърифнинг алоҳида жиҳатлари мавжуд: биринчи изоҳда даҳрий сўзининг жамоатчилик учун одатий қабул қилиниши кутилгани, шуни назарда тутиб материалист, атеист каби сўзлар билан изоҳлангани кўриниб турибди. Дарҳақиқат, шўро даврида худосизлик ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватланган. Шу туфайли даҳрий сўзига «ижобий» семаси ҳам юкланади. Лекин халқимиз дунёқарашида қайси динда бўлишидан қатъи назар, эътиқоди бўлмаган кишига яхши муносабат кузатилмайди. Бу ҳолат янги изоҳли луғатда ёрқинроқ акс эттирилган. Кейинги йилларда “дунё” ҳамда “даҳр” сўзлари синонимлигига кўра, “дунёвий” ҳамда “даҳрий” (илм, инсонга нисбатан) ишлатилиш ҳолатлари кузатилди. Таъкидлаш жоизки, ўзаклари синоним бўлса-да, улардан ясалган сифатлар тамоман бошқа тушунчаларни англатади. Бу ўринда “дунёвий” сўзининг маъноси мўътадил мавқега эга.

Уммат «бир миллат, бир дин, бир мазҳабга мансуб кишилар, халқ» [5, II ж., 274] маъносини ифодалаган бўлса-да, кейинчалик унинг маъноси бирмунча торайган. Асосан «Мадинада Муҳаммад пайгамбар изидан борган ва ислом динини қабул қилган кишилар жамоаси; мусулмонлар» [6, IV ж., 284] ни билдиради.

Вакил сўзи семантик таркибида «бирор киши, муассаса, ташкилот ва ш.к. номидан иш кўришга ваколати бўлган, унинг манфаатларини кўзловчи ва ҳимоя қилувчи шахс», «бирор давлат ёки ташкилотнинг ваколати билан ўзга элларда унинг номидан иш кўрувчи, унинг манфаатларини ҳимоя қилувчи лавозимли киши, элчи», «бирор соҳа, ижтимоий гуруҳ, жамият ва ш.к.га мансуб киши, намоянда» [5, I ж., 171] маъноларидан ташқари диний тушунча сифатида вакил ота бирикмасида «мусулмонларнинг никоҳ маросимларида келин томонидан тайинланадиган вакил шахс (никоҳ ўқиш, куёв томоннинг келинга бериладиган мол-мулки ва ш.к.ларни келишишда қатнашади)» [6, I ж., 436] маъносини ифодалайди. Демак, сўз айрим валентликлари ва семалари билан диний тушунчани ҳам билдиради.

Мужоҳид сўзи «худо йўлида жанг қилувчи киши» [6, II ж., 629] маъносига эга бўлиб, икки жиддли луғатда берилмаган.

Заифа сўзи икки жиддли луғатда «хотин киши, аёл» каби умумий маъносидан ташқари «эркак никоҳидаги аёл, хотин; рафиқа» маъносини ифодалаши кўрсатилган [5, I ж., 295]. Беш жиддли луғатда иккинчи – хусусий маъноси кўрсатилмаган. Умуман олганда, бу сўз эскилик бўёғи ҳамда диний семага эга.

Кофир сўзининг икки хил: «ғайридин», «дин йўлидан қайтган, худосиз» маънолари берилади. Ҳар икки маъноси билан ҳам тилимизда кенг қўлланади. Лекин иккинчи изоҳ сўзнинг моҳиятига кўпроқ мос келади. Халқда ғайридиндан қўрқма, кофирдан қўрқ, деган нақл бор. Ғайридин ва кофир сўзи «динли», «Худони танувчи», «эътиқодли» ва «динсиз», «худосиз», «эътиқодсиз» семалари билан бир-биридан ажралиб туради.

Жамоат сўзи «Ислом. Энциклопедия»да «муайян мақсадда тўпланган мусулмонлар гуруҳи, жамоаси», «ислом фикҳида йигилиб намоз ўқиган кишилар», «намоздаги жамоат – икки ва ундан зиёд кишининг фарз намозини битта имомга эргашган ҳолда адо этиши», «кишиларнинг иттифоқликка бирлашиши» [2,159], «Диний атамалар ва иборалар» луғатида сўз «бир мақсад учун йигилган кишилар, муайян мақсадда тўпланган мусулмонлар гуруҳи, жамоаси» [3,62] маъноларини ифодалаши кўрсатилган. Ҳозирги ўзбек тилида «масжидга намоз ўқиш учун борган кишилар тўдаси» маъносидан «халқ, халойиқ, кўпчилик», шунингдек, «кўпчиликка, оммага қарашли, тегишли» [6, II ж., 68] маъноларида ишлатилади. Сўзнинг айрим маънолари асосан жамоа шаклига юкланган. Қиёсланг: жамоат хўжалиги – жамоа хўжалиги. Демак, жамоат сўзи диний лексикада «мусулмонлар гуруҳи», «намоз ўқиш мақсадида», «фарз намози ўқиш мақсадида» семалари билан фаоллашади, умумқўлланишда эса маъно кенгайиб, умуман «кўпчилик» семаси фаоллашади.

Хулоса қилиб айтганда, диний тушунчани ифодаловчи сўзлар икки жиддли изоҳли луғатда диний ақидаларга ишонмасликни ифодалаш, сўзларга ибтидоийлик, эскилик бўёғи бериш ва мифологик характерлаш, бирёқлама таърифлаш, сўз маъносига эмас, унинг [шўро мафкурасига нисбатан] сиёсий, ижтимоий жиҳатларини кўрсатишга эътибор қаратилгани билан ажралиб туради. Янги изоҳли луғатда диний тушунчаларни биддирувчи бир қанча сўзларнинг изоҳлари бирмунча аниқлашган, унинг белгиларини биддирувчи мисол ҳамда изоҳлар билан тўлдирилган. Диний мавзудаги сўзлар изоҳидаги ноҳолислик, субъективлик каби илм тараққиётига соя солувчи жиҳатларга янги луғатда танқидий ёндашилиб, бу камчиликлар тўғриланган.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Бегматов, Э. Ўзбек адабий тилининг мустақиллик даври ривожига доир// Ўзбек тили ва адабиёти, 2006, №4.
2. Ислом. Энциклопедия. – Тошкент: ЎЗМЭ, 2017.
3. Умархўжаев, М. Диний атамалар ва иборалар. Оммабоп қисқача изоҳли луғат. – Тошкент: Гафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2016.
4. Фармонова М. Ахлоқшуносликка оид лексемаларнинг тарихий илдизлари //Til va adabiyot ta'limi, 2013, №3.
5. Ўзбек тилининг изоҳли луғати. 2 жиддли. 1-2-ж.лар. – Москва, 1981.
6. Ўзбек тилининг изоҳли луғати. 5 жиддли. 1-5-ж.лар. – Тошкент, 2006-2008.

ИСТАК ФЕНОМЕНИ ВА УНИНГ ТУРЛИ ФАН СОҲАЛАРИДА ЎРГАНИЛИШИ

Гулибануму Кебайтули

Хитой Халқ Республикаси

Марказий Миллатлар университети

рус ва ўзбек филологияси факультети ўзбек тили ўқитувчиси

Аннотация. Инсон истак-хоҳишининг тилда ифодаланиши масаласи ҳанузгача тилишуносларни қизиқтириб келётган муаммолардан бири саналади. Бу масалани ёритишдан аввал инсонга хос психик жараён ҳисобланган истакнинг моҳияти ва турли фан соҳаларида ўрганилиши ҳақида қисқа маълумот бериб ўтамиз.

Калим сўзлар: истак феномени, онгли эҳтиёж, Г.Х.Вригт, семантик категория, когнитив-коммуникатив категория.

Abstract. The issue of the expression of human desires in language is still one of the problems of interest to linguists. Before covering this issue, we will give a brief overview of the nature of desire, which is a human mental process, and its study in various fields of science.

Keywords: desire phenomenon, conscious need, G.X.Vright, semantic category, cognitive-communicative category.

Истак инсоннинг бирон нарсага эгалик қилиш ёки унга эришишга бўлган эҳтиёжини онгли равишда ҳис қилиши бўлиб, уни муайян фаолиятга йўналтирувчи, ҳаракатга келтирувчи куч ҳисобланади. Е.Ю. Макеевнинг эътирофига кўра, “истак бу – биринчи ўринда сўзловчининг исталган нарсага эришишнинг яқин вақтдаги режаси; сўнгра истак бу – интиқлик ва ёқимли кутиш, ва ниҳоят, истак бу – руҳий азоб, соғинч”.⁴⁴

Фалсафий жиҳатдан ёндашганда истак инсоннинг ўзини онгли равишда хоҳишига жалб қилиши⁴⁵, унинг онгли эҳтиёжи,⁴⁶ юзага келган эҳтиёжнинг англанишини характерлайдиган инсон фаолиятининг мотивидир.⁴⁷ Демак, истак тушунчаси “онгли равишда ҳис қилиш”, “нимани ва нима сабабдан хоҳлаш” ва “хоҳишни амалга ошириш йўлидаги ҳаракат” кабиларни қамраб олади.

Истак психик жараён сифатида инсон табиатининг муҳим қирраси, унинг тириклиги, яшашига туртки берувчи омиллардан бири, ички эҳтиёжларининг ифодасини англатади. Бу жиҳатдан истак универсал, шу билан бирга, ҳар бир инсонда ўзига хос тарзда юзага чиқишига кўра индивидуалдир. Айнан истак инсоннинг шахсияти, кимлиги, атроф-муҳитга муносабати, ҳаётда танлаган йўли, мақсади кабиларни аниқлашга имкон беради.

Истак инсонда муайян мақсадни юзага келтиради, уни шу мақсад йўлида ҳаракат қилишга ундайди. Машҳур философ ва мантиқшунос Г.Х.Вригт қайд этганидек, истак

⁴⁴ Макеева Е.Ю. Функционально-семантическое поле как средство репрезентации концепта «желание» в английском языке (в синхронии и диахронии): Автореф. дисс. ... канд. филол. наук. – Самара. 2006. – С.15.

⁴⁵ Спиноза Б. Избранные произведения: в 2-х т. М.: Мысль, 1957. Т. 1. – С. 464.

⁴⁶ Философская энциклопедия: в 5-ти т. / под ред. Ф. В. Константинова. – М.: Советская энциклопедия, 1962. Т. 2. – С. 124.

⁴⁷ Философская энциклопедия /https://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_philosophy/6085/%D0%96

мақсадга йўналтирилган фаолиятнинг асоси бўлиб, ушбу фаолиятнинг биринчи босқичидаёқ субъектнинг уни амалга оширишдаги башорати ва мақсадга эришишдаги қатъий иродаси билан мураккаблашади. Бу вақтда истак субъектнинг объектни эгаллашга йўналтирилган нияти сифатида юзага чиқади.⁴⁸

Инсон ўзида ҳосил бўлган истак-хоҳишни доимо амалга оширишга ҳаракат қилади. Демак, инсонда истакнинг юзага келиши бирламчи босқичда рўй берса, уни амалга ошириш жараёни эса иккиламчи характерга эгадир. Бу жиҳатдан истакнинг шаклланиши ва амалга ошиши (ёки амалга ошмаслиги) босқичларини фарқлаш лозим бўлади.

Инсон табиатига хос истак турли фан соҳаларида ўрганилиб, бу фанларнинг йўналиши асосида турлича тавсифланади. А.В.Гончарованинг қайд этишича, психологияда истак субъектнинг ўз иродасини ифода этиши қобилияти ва келажакка бўлган интилишлари мотивациясидир; антропологияда истак тирик мавжудотларнинг эволюцион натижаларга тизимли равишда интилишидир; социологияда истак жамиятнинг ривожланишини таъминлайдиган табиий ва ижтимоий куч саналади; истак категориясининг когнитив аспекти инсоннинг когнитив-аффеktiv ҳолатига урғу беради ва, ўз навбатида, унинг вербал ёки новербал ҳаракатида ўзига хос ифодага эга бўлади (лингвистика).⁴⁹

Кўринадики, истак ҳодисаси кўп қиррали бўлиб, турли фан соҳаларининг ўрганиш объекти бўла олади. Е.В.Алтабаеванинг қайд этишича, истакнинг моҳиятида аксиологик, интенционал, ҳиссий-иродавий компонентлар иштирок этади. ИСТАК концептида иштирок этувчи бу компонентларнинг фарқи “истак” портретининг тасаввур қилиниши аспекти билан боғлиқ: аксиологик компонент ўз асосига кўра истакнинг фалсафий аспектига киради, интенционал аспект истакка мантиқий ёндашув натижасида келиб чиққан; ҳиссий-иродавий аспект эса истакнинг психологик асосига таянади. Истакнинг концептуал мазмунини ташкил қилувчи бу компонентлар ички, чуқур асосланган бирликка эга.⁵⁰

Истак инсон мавжудлиги ва яшашининг муҳим шартларидан бири ҳамда унда кечадиган руҳий жараён натижаси бўлгани боис, аввало, фалсафий антропология ва психологиянинг марказий тушунчаларидан бири саналади. Фалсафий антропологияда истакнинг асл моҳияти: инсон ҳаётидаги ўрни, ижтимоий хусусияти, вазифаси, универсал қадрият эканлиги, инсонда истакнинг қай тарзда юзага келиши, у нималарни исташи каби масалалар очиқ берилади.

Кейинги йилларда фалсафада истак феноменининг қуйидаги умумий масалалар билан боғлиқ ҳолда ўрганилганлиги кузатилади: инсоннинг озодлиги муаммоси, унинг ҳатти-ҳаракатлари билан боғлиқ ҳолда; инсондаги табиий ва маданий (интуитив ва рамзий, онгсиз ва онгли) муаммолар нуқтаи назаридан; маънавий ва жисмоний (ментал

⁴⁸ Бу ҳақда қаранг: Воркачева Е. А. «Сама сущность или природа каждого»: семантика желания и речевое употребление глагола to wish // https://www.gramota.net/articles/issn_1997-2911_2017_3-1_19.pdf

⁴⁹ Гончарова А.В. Лингвистический феномен «желание» в русском и «der Wunsch» в немецком языках // https://pgu.ru/upload/iblock/c16/goncharova-a.v.-_-lingvisticheskiy-fenomen-...-vii_.pdf

⁵⁰ Алтабаева Е.В. Категория оптативности в современном русском языке: Автореф. дисс. докт. Филол. наук. – М., 2003. – С. 10.

ва физик, руҳий ва физиологик, субъектив ва объектив реаллик) муаммолар билан алоқадорликда; истак илмий билимларнинг ўсиб бориши муаммоси билан боғлиқ ҳолда тадқиқ этилади.⁵¹ Англашиладики, фалсафада *истак* тушунчаси кенг талқин қилинади ва инсониятнинг муҳим муаммолари билан боғлиқ ҳолда ўрганилади.

Инсонда истакнинг руҳий жараён сифатида намоён бўлиши масаласи психологиянинг ўрганиш объекти саналади. Е.В.Красильникованинг қайд этишича, психологияда бирон бир мақсадга, идеалга, орзуга эришишга ҳаракат *истак* сифатида тушунилади. Истак шахс руҳий ҳолатининг энг муҳим вазиятларидан бири ҳисобланиб, унинг хулқи ва фаолиятини шакллантиради; истак, авваламбор, ушбу ҳолатларнинг мотивацион ва ирода билан боғлиқ аспектиларини тавсифлайди. Шу сабабли психологияда истак нафақат фаолият объектига интилиш (қадриятга алоқадорлик жиҳати) ёки жалб қилиш (ҳиссий томони) сифатида, балки бу ҳаракатни амалга ошириш нияти (хоҳиш) сифатида ҳам тасвирланади. Шу билан бирга, истак (хоҳиш) шахснинг ўзини, иродасини намоён қилиши сифатида тушунилади, негаки инсоннинг ҳатти-ҳаракатлари унинг истаги асосида белгиланади.⁵²

Истак феноменига мантиқий ёндашувда истакнинг объектив реалликка муносабати, унинг реаллик ва ирреаллик белгиси, сўзловчининг муносабатини акс эттириши каби масалалар таҳлилга эътибор қаратилади ҳамда модаллик категорияси сифатида ўрганилади.

Тилшуносликда истак модаллик ва предикативлик назарияси доирасида ўрганилди. Жумладан, лингвистик тадқиқотларда, хусусан, рус тилшунослигида истак феномени анъанавий тарзда оптатив модаллик ҳамда субъектив модаллик категориялари доирасида тадқиқ этилди.⁵³ Рус олимаси М.В.Колосова истакнинг модалликка алоқадор эканини қайд этиб, «тилда истак оптативлик ва дезидеративлик модал маънолари орқали намоён бўлиши»ни таъкидлайди.⁵⁴ Олима истак гапларда юзага чиқувчи бу икки модал маъноларнинг моҳиятини қуйидагича тавсифлайди: “Модаллик аспектига тааллуқли истакнинг бу икки маънолари бир-бирига қарама-қарши қўйилади. Дезидератив кўрсаткичлар инсон ҳолати ҳақида маълумот бериб, оптативликнинг коммуникатив моҳиятига аниқлик киритади. Оптативлик коммуникатив рамка компоненти бўлиб, сўзловчининг тингловчига доимий таъсир қилиш модусини, буйруқ семантикаси: сўзловчи тингловчига гўёки танлов қилишни таклиф қилади, у ёки бу

⁵¹ Мальцева А.П. Феномен желания: философско-антропологический подход: Автореф. дисс. докт. философ. наук. – Нижний Новгород, 2006. – 36 с.

⁵² Красильникова Е.В. *Сопоставительное исследование концептов ‘желание’ и ‘воля’ (на материале русского и английского языков)* // Вестник Челябинского государственного университета. Филология. Искусствоведение. 2009. № 22. Вып. 33. – С. 64.

⁵³ Кокова А.В. Лексико-грамматическое поле средств оптативной модальности в немецком языке: Дис. ... канд. филол. наук. – М.: МПГИ, 1985. – 180 с.; Шестакова О.Б. Субъективное модальное значение “желания” и его актуализация в дискурсе: Автореф. дисс. ... канд. филол. наук. – М., – 1995. – 18 с.; Алтабаева Е.В. Категория оптативности в современном русском языке: Автореф. дисс. докт. филол. наук. – М., 2003. – 35 с.; Петрова Н.Ю., Данилова Е.А. Средства выражения желательности как одного из значений объективной модальности простого предложения // Научно-методический электронный журнал “Концепт”. – 2017. – Т. 28. – С. 47-50 / <http://e-koncept.ru/2017/770682.htm>

⁵⁴ Колосова М.В. Лексические средства выражения желательности в английском и русском языках (сопоставительный анализ): Автореф. дисс. ... канд. филол. наук. – М., 2013. – С.3.

49	Генеронимлар ўртасидаги антисемик муносабат Валижонова И. Х.....	270
50	Речевой этикет как форма знакомства с аудиторией в обучении русскому языку Джумаева Н.И.....	275
51	Personal and social relations in the epic "Subhat Ul-Abror" Дилрабо Х.Н.	280
52	Умумий ўрта таълим мактаби ўқувчилари нутқини бойитишнинг лингводидактик аспекти ҳақида Абдуллаева С.Н.....	286
53	Лисоний воситаларнинг функциялари Ибрагимова И.А.....	293
54	«Бобурнома» матнидаги антропоним ва топонимлар таржималарининг прагматик тадқиқи Муминова М.О.....	299
55	Кўп тилли терминологик луғат тузишнинг назарий асослари Нажмиддинов М.Ф., Нажмиддинов М.Г., Najmiddinov M.G'.....	306
56	“Бобурнома” даги изофий бирикмаларнинг мавзуй гуруҳлари Амонов М.У.	316
57	Социологик тадқиқотларда турли ижтимоий гуруҳлар нутқининг ўрганилиши Нуриддинова Р.Н.	322
58	О главных субъектах медиакоммуникации Газиева Д.М.....	326
59	Переводы « Бабур- наме» (заметки в.Тэкстона,США) Отажанов Н., Казакова Р.....	333
60	Фольклор асарларида тақинчоқларнинг рамзийлаштирилиши ҳамда маъданлар орқали сифатланиши Сулайманова М.И.	341
61	Оилавий мулоқотдаги мурожаатда табу ҳодисаси Сулаймонова Д.А.....	346
62	National and cultural semantics of baking process terms in english, russian and uzbek languages Muminova D.A.....	351
63	Инглиз ва ўзбек тилларида луғатшуносликнинг шаклланиши Ширинкулова Ш.М., Кахарова М.А., Сайдуллаева М.А.....	355
64	Тил ўзлаштиришда нутқ компетенциясининг ўрни Кадирова Л.У., Дадабаева Г. А. ,Тошпулатова Д.Х.....	359
65	Эпитет ўзбек тилида ва унинг турлари Умаралиева Д.Т.....	362
66	Шахс билдирувчи арабча ўзлашмаларнинг меъёрлашуви ва талқини омиллари Қўзиев У.Я., Қодирова Д.Ф.....	365